

Raadsvoorstel

Onderwerp : Toestemmingsprocedure fusie ODRA-ODRN
Zaaknummer : 769076
Behandelend team : Beheer
Status : Openbaar

Besluit om

1. het college van B&W van Beuningen toestemming te verlenen voor het treffen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool met ingangsdatum 1 januari 2026.

Inleiding

De fusie van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) tot Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) per 1 januari 2026 komt voort uit landelijke en regionale ontwikkelingen. De Commissie van Aartsen riep op tot professionalisering binnen het VTH-stelsel. ODRA en ODRN werken al intensief samen en startten in 2023 een fusieverkenning.

In april 2025 zijn de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling (GR) en het ontwerp-bedrijfsplan ODGM vastgesteld door de Algemeen Besturen van ODRA en ODRN en ter zienswijze voorgelegd aan de raden en Staten.

Op 30 september 2025 heeft u de ontwerp-GR en het ontwerp-Bedrijfsplan ODGM behandeld. U heeft besloten om zienswijzen in te dienen. Uit alle ontvangen zienswijzen van de toekomstige deelnemers blijkt dat de fusie van ODRA en ODRN tot ODGM per 1 januari 2026, brede steun krijgt. De ontvangen zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van de ontwerp-GR.

Raden en Staten vragen wel aandacht voor financiën, continuïteit, nabijheid, informatievoorziening en personeel. Het Algemeen Bestuur erkent dit en neemt maatregelen om kosten, kwaliteit, bereikbaarheid, transparantie en zorgvuldig personeelsbeleid te borgen (zie bijlage 5).

In september 2025 hebben de Algemene Besturen van ODRA en ODRN in een gezamenlijke vergadering de reactienota zienswijze, het Bedrijfsplan, de Gemeenschappelijke Regeling, de financiële nota en de liquidatieplannen voor beide diensten goedgekeurd. Daarmee is de basis gelegd voor de formele toestemmingsprocedure.

Beoogd effect

Met voorliggend voorstel wordt beoogd dat u aan het college toestemming verleent voor het treffen van de GR ODGM. Door het gezamenlijk treffen van een GR ODGM door alle deelnemers van de ODRA en de ODRN, wordt per 1 januari 2026 de ODGM opgericht. Een nieuwe dienst, die uitvoering kan geven aan de vraagstukken en opgaven, die op de deelnemers afkomen in een snel veranderende maatschappij.

Argumenten

1.1 Er is geen strijd met het recht of het algemeen belang

Voordat het college de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool kan treffen, moet het op grond van artikel 1, lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) eerst uw toestemming vragen. Uit de wet vloeit voort dat u de toestemming alleen mag onthouden, wegens strijd met het recht of algemeen belang. Daar is hier geen sprake van.

1.2 Een gezamenlijke omgevingsdienst past binnen de landelijke ontwikkelingen, waarin gestreefd wordt naar robuuste omgevingsdiensten.

Het oprichten van één gezamenlijke ODGM past uitstekend bij de landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Voorts past deze nieuwe dienst bij de wens van beide besturen om proactief een stap te zetten in het belang van beide organisaties. De fusie levert een wendbare, deskundige en slagvaardige organisatie op. Dat maakt het makkelijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden. Zo blijft de uitvoering van gemeentelijke en provinciale taken geborgd.

1.3 Logische keuze voor samenwerking in deze regio

ODRA en ODRN vullen elkaar goed aan: ze bedienen vergelijkbare typen gemeenten, delen beleidsambities binnen de Groene Metropool Regio en hebben al een stevige samenwerkingsbasis. ODRA focust op milieutoezicht, ODRN op vergunningverlening. Samen dekken zij alle provinciale milieutaken in Gelderland af.

1.4 Financiële consequenties zijn inzichtelijk en verantwoord

De financiële consequenties van het besluit zijn voldoende inzichtelijk en verantwoord, omdat de fusie budgettair neutraal wordt ingericht: de gezamenlijke lasten voor de deelnemers blijven gelijk aan de huidige situatie en er is geen sprake van structurele kostenstijgingen. De incidentele fusiekosten voor de voorbereiding en realisatie (fase 1 en 2) zijn volledig gedekt met bijdragen van de diensten zelf, subsidies van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Interbestuurlijk Programma-VTH, en waar nodig middelen van de provincie Gelderland.

Voor de integratiefase vanaf 2026 zijn de kosten geraamd op circa €1 miljoen, waarvoor een incidentele provinciale bijdrage is aangevraagd; bij het uitblijven daarvan worden alternatieve scenario's transparant aan de besturen van ODRA en ODRN voorgelegd.

Frichtiekosten zijn beperkt en voorzien in de begroting, mede doordat alle medewerkers een plek krijgen binnen ODGM. De liquidatie van ODRA en ODRN betreft slechts een administratieve afhandeling zonder bijzondere financiële gevolgen. Dankzij strakke monitoring, transparante besluitvorming en tijdige rapportage zijn de financiële risico's beheersbaar, waardoor het besluit een verantwoord financieel traject vormt.

1.5 Het behoud van nabijheid en dienstverlening is voldoende geborgd

Beide besturen geven ten aanzien van de nabijheid aan dat het uitgangspunt is dat de fusie niet mag leiden tot verdere afstand tot haar deelnemers. Om dit te borgen, is afgesproken dat beide bestaande locaties (Arnhem en Nijmegen) voorlopig behouden blijven. Hiermee blijven de korte lijnen met deelnemers in de regio in stand. Daarnaast wordt ingezet op een herkenbare en toegankelijke organisatie, ook in de communicatie en dienstverlening richting gemeenten, inwoners en bedrijven.

1.6 Kwaliteit van dienstverlening is geborgd

Het continueren van de kwaliteit van dienstverlening – ook tijdens de overgangperiode – is een leidend principe. Zoals in het bedrijfsplan is opgenomen, blijft ODRN volledig operationeel tijdens het fusietraject om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te waarborgen. Binnen het fusieproces zijn maatregelen getroffen om de dienstverlening richting inwoners en bedrijven op peil te houden. Over de kwaliteit van de dienstverlening wordt via de reguliere rapportages gerapporteerd en ook worden de deelnemers - bestuurlijk en ambtelijk - periodiek bijgepraat.

1.7 Heldere en transparante informatievoorziening via het Informatieprotocol

Bij de verdere uitwerking van het Informatieprotocol wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de zorgen van de raden en Staten van een heldere en transparante informatievoorziening. Deelnemers zijn voornemens om het Algemeen Bestuur van de nieuwe dienst te adviseren om het Informatieprotocol aan de raden en Staten voor te leggen voor zienswijzen.

1.8 De gemeenteraad is bevoegd om toestemming te verlenen voor het treffen van een GR ODGM.

Op grond van artikel 1, lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen gaat het college van Burgemeester en Wethouders niet over tot het treffen van de gemeenschappelijke regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraad.

Kantttekeningen

1.1 Indien niet wordt ingestemd met (het treffen van) de GR ODGM dient de gemeente bij een andere Omgevingsdienst aansluiting te zoeken.

Het uit laten voeren van de basistaken op het gebied van VTH door een omgevingsdienst is een wettelijke verplichting. Indien u niet kunt instemmen met het treffen van de GR ODGM en andere deelnemers doen dit wel in meerderheid, dan ontstaat de situatie dat de ODGM wordt opgericht en u geen gebruik meer kunt maken van de diensten van uw huidige omgevingsdienst (i.c. ODRN). In dat geval komt de continuïteit van de wettelijke taakuitvoering in gevaar en kunt u de verplichting opgelegd krijgen om voor de VTH basistaken alsnog aan te sluiten bij een omgevingsdienst.

Financiën

De fusie wordt budgettair neutraal ingericht: de gezamenlijke lasten voor de deelnemers blijven gelijk aan de huidige situatie en er is geen sprake van structurele kostenstijgingen. De incidentele fusiekosten voor de voorbereiding en realisatie (fase 1 en 2) zijn volledig gedekt met bijdragen van de diensten zelf, subsidies van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Interbestuurlijk Programma VTH, en waar nodig middelen van de provincie Gelderland.

Tijdspad

De GR ODGM wordt getroffen als een collegeregelings. Dat betekent dat het college van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten - en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie - het formele besluit nemen om toe te treden tot de (nieuwe) regeling. De raden en Staten zijn eerder - conform de Wgr - in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het ontwerp van de regeling. De ontvangen zienswijzen over het ontwerp GR zijn inmiddels voorzien van een reactie. De raad heeft vervolgens 13 weken de tijd om toestemming te verlenen. Na verkregen toestemming van de raad/ Staten kan de regeling met toelichting worden vastgesteld. Het besluit tot het treffen van de regeling dient bekend te worden gemaakt in het Gemeentebblad/het provincieblad.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie/Participatie

Zowel het intrekken van de huidige GR ODRA en GR ODRN als de nieuwe GR ODGM worden gepubliceerd. Verder zal communicatie verlopen via de voorzitters van beide Algemeen Besturen, waarin de ontwikkelingen - aangaande de fusie - worden besproken. De voortgang van het proces wordt daarnaast door de directeurs van beide diensten besproken in de verschillende vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Ook vindt er intensief afstemming plaats met de ambtelijk opdrachtgevers. Voor medewerkers van de diensten worden op verschillende momenten informatiebijeenkomsten georganiseerd.

Evaluatie

In de GR ODGM is opgenomen dat de Gemeenschappelijke Regeling elke vier jaar wordt geëvalueerd. Deze evaluatie vindt plaats in het laatste jaar van een raadsperiode.

Bijlagen

- Concept Raadsbesluit toestemmingsprocedure Fusie ODRA-ODRN
- Bijlage 1: Aanbiedingsbrief college stukken toestemmingsprocedure Omgevingsdienst Groene Metropool
- Bijlage 2: Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool
- Bijlage 3: Toelichting Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool
- Bijlage 4: Reactienota op zienswijzen bij de ontwerp GR en Ontwerp Bedrijfsplan ODGM
- Bijlage 5: Totaal overzicht zienswijzen en reacties ontwerp GR en ontwerp Bedrijfsplan ODGM
- Bijlage 6: Notitie financiële consequenties fusie ODGM i.o.

- Bijlage 7: Bedrijfsplan 'Op weg naar een nieuwe Omgevingsdienst'
- Bijlage 8: Liquidatieplan ODRN

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester